

jeg, at det vilde være ganske naturligt, om det ærede 8de kongevalgte Medlem ogsaa stemte for dette Forslag.

Rambusch: Jeg havde ikke tænkt mig at tage Ordet for at motivere min Stilling i Dag, idet jeg kunde henholde mig til at erklære mig tilfreds med den Erklæring, der er afgiven paa Højres Vegne. Men der er imidlertid faldet adskillige Udtalelser fra forskellige Sider, som bevirke, at det forekommer mig, at der maa kunne lægges en anden Fortolkning ind i eller gives en anden Forklaring af min Stilling end den, jeg vil vedkende mig. Jeg er derfor nødt til ganske kort at motivere, hvorfor jeg indtager den Stilling, jeg gør. Jeg kan fuldt ud slutte mig til det ærede 4de kongevalgte Medlem (Carstensen), naar han udtalte, at ogsaa vi vare misfornøjede med Loven, som den kom til at foreligge, og ikke kunde slutte os til den principielt. Jeg kan dog kun fastholde denne Udtalelse, naar jeg ser Sagen rent principielt og absolut uden Sammenligning med andre Forhold; naar jeg ser Lovforslaget sammenlignet med, hvad der fra konservativ Side overhovedet kan tænkes at være Mulighed for at opnaa, saa bliver Tingen praktisk taget en anden. Jeg har ikke set, og jeg har ikke kunnet faa nogen som helst Paa-visning af, at man fra konservativ Side paa Sagens nuværende Standpunkt kunde faa noget mindre Onde at vælge end det foreliggende Lovforslag, deri indbefattet en Forbliven paa den nuværende Grund. At den nuværende Tilstand Aar for Aar er bleven mere uholdbar, er min Overbevisning, og da jeg synes, at denne Overbevisning allerede er bleven motiveret af den højtærede Indenrigsminister, skal jeg ikke trætte Tinget mere dermed. Det er altsaa i Henhold til Sætningen: Af to On-der vælger man det mindste, at jeg ikke kan modsætte mig Loven, som den foreligger. Men fordi den ikke kan tilfreds- stille de konservative Krav, som jeg tror ere berettigede, kan jeg heller ikke give den min Stemme. Der er en Ting mere, der gør, at jeg ikke kan stemme mod det foreliggende Lovforslag, og det er, at det indfører Forholdstalsvalgmaaden. Jeg har altid været mellem dem, der have fremhævet Forholdstalsvalgmaaden som et Retfærdighedskrav paa ethvert Punkt. Men er det et Retfærdighedskrav paa de Steder, hvor det gavner os selv, mener jeg, at vi maa ogsaa bøje os for samme Retfærdighedskrav, selv om det i sine Følger har ganske andre

Forhold, der ikke kunne gavne det Parti, man i øvrigt slutter sig til.

Dette var nu de almindelige Betragtninger, som jeg er gaaet ud fra, men det, som ved Siden af dette, ikke udelukkende, men ved Siden af dette, og fortrinsvis, bliver det afgørende, har det ærede 4de kongevalgte Medlem motiveret. Ogsaa jeg er valgt ind i Tinget ikke ganske som Partimand, men de Vælgere, der satte mig ind, gjorde det med en ganske særlig Betonning af og Opfordring til paa ethvert Punkt at gøre alt, hvad gøres kunde, for Forsvarssagens Fremme. Den staar derfor øverst, og jeg er ikke alene berettiget, men forpligtet til at sætte den allerøverst af alle Sager. Det er nu efter alt, hvad jeg har hørt, og efter alt, hvad der foreligger, blevet min afgørende Overbevisning, at vi ved at forkaste den foreliggende Lov ville lægge ganske alvorlige Hindringer i Vejen for Fremme af Forsvarssagen. Jeg kan derfor ikke stemme mod Loven, væsentlig ud fra den Forudsætning, at man ved at fremme Loven ogsaa indirekte fremmer Forsvarssagens Fremkomst. Jeg maa derfor som Følge af denne Motivering forbeholde mig at undlade at afgive min Stemme. Jeg har sagt, hvorfor jeg ikke kan stemme for den, og hvorfor jeg hverken kan eller tør eller vil stemme imod den. Konsekvensen bliver altsaa, at jeg afholder mig fra at stemme.

Estrup: Jeg erkender, at den højtærede Indenrigsminister er berettiget til at gøre den Slutning, han gjorde. Naar man ønsker, at Danmarks Bondestand skal blive konservativ, og venter, at denne Lov, naar den vedtages, væsentlig skal bidrage til at gøre den konservativ, saa erkender jeg, at der er en vis Logik deri, men der er et, der ikke maa glemmes, at bliver den konservativ, saa er det for sildt for den at udøve den store Indfyldelse, som den ellers kunde have haft. Hvad vil det forslaa, om alle Danmarks 60,000 Gaardmænd, eller hvor mange det nu er, rykke frem endogsaa med Hustruerne under Armen og deres myndige Døtre? Hvad vil det forslaa overfor den umaadelige Vælgermasse, der nu skabes gennem denne Lov?

Da ikke flere begærede Ordet, sluttedes Forhandlingen.

Lovforslaget (se Tillæg C.) blev ved et Navneopraab, der foretoges dels paa Begæring af Matzen, Scheel, Stilling,